İŞVERENLER, İŞÇİLER VE DİĞER SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI AVRUPA BİRLİĞİ HEDEFİNDE, 10 YILDIR BERABER ÇALIŞIYOR

BRÜKSEL'İN YOLUNU UZLAŞMA AÇIYOR

Brüksel'de 28-29 kasım tarihlerinde Türkiye-Avrupa Birliği (AB) Karma İstişare Komitesi, bu yılın ikinci toplantısını yaptı. Ekonomik ve sosyal çevrelerin diyaloğu ve yakınlaşması için 10 yıl önce kurulan komitenin bugün gelinen aşamada başarılı olduğu, AB'nin üst yöneticileri tarafından da onaylandı.

AB katılım görüşmeleri sürecine, Türkiye'de iş dünyasının en büyük sivil toplum örgütü TOBB, Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi (KİK) aracılığıyla katılıyor. 10 yaşına giren KİK'in bu anlamda tanıtımı önem kazanıyor. Çünkü, AB hedefinde varılan noktada sadece siyasilerin payı yok. Bunu Avrupa Komisyonu Genişlemeden Sorumlu Üyesi Olli Rehn'in 28-29 Kasım 2005 tarihinde Brüksel'de yapılan Türkiye-AB KİK toplantısında, "Eğer bu müzakere süreci başladıysa, bu talep, bu baskılanma tamamen sivil toplum örgütlerinin rolünden kaynaklanmıştır" sözleri de ortaya koyuyor. Türkiye-AB KİK Eş Başkanı ve DİSK Başkanı Süleyman Çelebi de bunu şu sözlerle ortaya koyuyor: "Kastım şu değil, hükümetin AB konudaki iradesini yok sayıyor değiliz, ama tek başına bu süreç yal-

Türkiye-Avrupa Birliği Karma İstişare Komitesi 10 yaşında

nız onların yaptığı bir süreç olarak değerlendirilmemesi gerekir. Bizim de ortaya koyduğumuz çabalarla oluşmuştur ve bu sürecin oluşumunda KİK etkin olmuştur."

TÜRKİYE-AB KİK MODELİ

TOBB'un da içinde olduğu sivil toplum örgütleri, AB katılım görüşmeleri sürecine sivil toplumun katkısını, "Müzakere Danışma Kurulu: Türkiye-AB KİK Modeli" ile gerçekleştirilmesi görüşünde birleşiyorlar. AB katılım görüşmeleri için istişare organı olan Türkiye-AB KİK, son hazırladığı "Türkiye'nin AB ile Katılım Müzakere Sürecine Sivil Toplum Nasıl Dahil Edilebilir?" başlıklı raporunda, müzakere sürecine sosyal tarafların dahil olması gereğini ve bu konuda sürekli bir diyalog mekanizması kurulmasının önemini vurguluyor. Kuşkusuz ki KİK modeli, toplumun her kesiminden temsilcileri içeriyor. KİK içindeki sivil toplum örgütleri coğrafi olarak da ülkenin tamamında örgütlenmiş bulunuyor. Sayısal olarak da yaklaşık 12 milyon kişiyi temsil ediyor.

Bu arada Ekonomik Sosyal Konsey'de yer alan sivil kuruluşların, AB'nin beklentilerini de yansıtan hazırladığı yasa taslağını, 24 Mart 2005 tarihli Ekonomik ve Sosyal Konsey Toplantısı'nda hükümete sunduklarını belirtelim. KİK'i oluşturan sivil toplum örgütlerinin tamamının beklentisi, "bu taslağın ruhuna uygun olarak" yasalaşması. Bu konudaki ortak fikri Türkiye-AB KİK Eş Başkanı Süleyman Çelebi şu sözlerle anlatıyor:

"Hükümete biz Karma İstişare Komitesi'nin unsurları ve Ekonomik Sosyal Konsey içinde yer alan kurumlar, Ekonomik Sosyal Konsey'de hükümetin ağırlığını kaldıran, daha çok sivil toplum, sendikalar, meslek örgütleri, menfaat gruplarının yer alacağı şe-

kilde bir temsil yapısını, farklı bir çok yaklaşımımıza rağmen ortaya koyduk ve hükümete bu sekiz örgüt beraber bir teklif tasarısını sunduk. Açıklıkla söylüyorum bu ortaya koyduğumuz çabalar, ortaya koyduğumuz özveriler, bir iktidarı geliştirmek için değil, Türkiye içindir. Bu anlamda biz hükümetten bağımsız bir yapılanma istiyoruz. Sendikaların, meslek örgütlerinin, sivil toplum örgütlerinin rolü hükümetin arka bahçesi olmak değildir. Tam tersi hükümetin yanlışlarına uyarı görevi yapar. Eleştirel bakabilen, varsa doğru yaptıkları doğru temeli kabullenen ama fikir üreten bir rol üslenmek istiyoruz."

Kasım ayında Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Ali Babacan ile Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdullah Gül ile biraraya gelen KİK temsilcileri, hükümettin de bu tasarının ruhuna uygun görüşleri olduğunu buna uygun yasalaşma gerçekleştireceklerini belirtiyorlar. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Başkanı Tuğrul Kudatgobilik da KİK çalışmalarıyla varılan uzlaşma kültürüne dikkat çekerek, "Ekonomik Sosyal Konsey Kanun Tasarısı da yasalaşırsa ki, bunun son halini hükümet verecektir, Türkiye'de Batılı anlamda bir Ekonomik Sosyal Konsey ortaya çıkmış olacaktır" diyor.

Türkiye-Avrupa Birliği Karma İstişare Komitesi 10 yaşında

AVRUPA EKONOMİK SOSYAL KOMİTESİ

Peki Batılı anlamda Ekonomik Sosyal Konsey nasıl bir organizasyondur? Bunu anlamak için AB'de "karar alma süreci"nin nasıl olduğuna bakmamız gerekiyor. Yani burada AB'yi yöneten organları incelememiz gerekiyor. AB'nin en üst organı Avrupa Konseyi; Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu (AP) ve Bakanlar Konseyi'nden daha üst derecede karar alma organı olarak yerini alıyor. AP ile Bakanlar Konseyi, Avrupa Topluluğu Adalet Divanı'nın tavsiyelerini karar altına alıyor. AB'de diğer karar alan organlar ise Avrupa Merkez Bankası, Sayıştay, Ekonomik Sosyal Komite ile Bölgeler Komitesi. Buradan yola çıkarak, Ekonomik Sosyal Komite'nin Avrupa Birliği ilişkilerinde oldukça önem kazanan bir "karar alma mekanizması" oluşturduğunu belirtmeliyiz. Bu nedenle Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi'ni (EESC) ayrıntılı incelememiz gerekiyor.

EESC, 1957 yılında Roma (AET) Antlaşması'nın 4/2 maddesinde "Konsey" ve "Komisyon"

Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı Bircan Akyıldız:

SİYASET KAÇIYOR SİVİL TOPLUM KOVALIYOR

Türkiye'de son yıllarda "uzlaşı kültürü" ve "sivil diyalog" kavramları, Avrupa Birliği ile olan ilişkilerin de yoğunlaşması nedeniyle hem siyaset hem de sivil toplum tarafından sıkça vurgulanmaya başlanmış, iki tarafın yaptıkları müzakere niteliğindeki hemen hemen tüm toplantılar "sivil toplum ve sosyal diyalog" göstergesi olarak algılanır hale gelmiştir. Sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri ve sendikaların sosyal diyaloğun gelişmesi için sarfettikleri tüm çabalar bir tarafa; hükümetin, sivil toplum kuruluşlarına bakışı maalesef sıkça konuşulan ve övünülen "sivil diyalog ve uzlaşı" tanımlarından oldukça uzaktadır.

Modern toplumlarda gücün odaklaşması yerine, tabana yayılma çabası ayırt edici bir özelliktir. Bu tabana yayılma sürecinde de sivil toplum örgütleri daha iyi bir yaşam kavgası veren kuruluşlar olarak, görüşleri dikkate değer olan temsilcilerdir. Bu kurumlar halk ile devlet arasındaki iletişimi sağlayan köprülerdir. Toplumun her alanında varlığını ve mücadelesini sürdüren çeşitli kuruluşlar, son dönemde AB sürecinin de etkisi ve tetiklemesiyle; sosyal diyaloğun artması yönünde, ortak paydada buluşabilmek düşüncesiyle bir araya gelmiş, kendilerine sunulan tüm fırsatları hedeflerine uygun zeminler olarak değerlendirmeye başlamışlardır.

"Aralarında düşünce ya da çıkar ayrılığı karşılıklı ödünlerle kaldırılarak uyuşmak ve mutabık kalmak" anlamına gelen uzlaşı, farklı düşünce ve farklı alanlardaki sendikaları, meslek birliklerini, dernekleri ve demokratik kitle kuruluşlarını bir araya getirmiş, kendi aralarındaki görüş ayrılıklarını bir tarafa bırakan çok sayıda kuruluş, çeşitli platformlar çatısı altında ortaklıklar sağlamışlar, toplumun ortak faydaları için gayret göstermişlerdir.

Sosyal diyalog ile sosyal taraflar bir uzlaşma içerisinde sosyal politikaları üretmeye talip olurlarken, sorulması gereken soru diyaloğun karşı tarafı olan siyasetin yaklaşımının ne olduğudur.

Uzlaşı kültürünün taraflarından biri olan sivil toplumda iyi niyetli bir uzlaşı havası hakimken, bu kavramları en çok kullandığı gözlenen siyaset tarafı maalesef çok da samimi görünmemektedir. Çünkü hali hazırda mevcut hükümet, çıkardığı yasalarda toplumsal mutabakat aradığını belirtse de, uzlaşının başlangıç noktasını oluşturan diyalog temelinden oldukça uzaktadır.

Kendileri ve temsil ettikleri kesimle ilgili birçok taslağı, tasarıyı yönetmeliği ya da düzenlemeyi genellikle karar aşamasında

için istişari bir organ olarak oluşturuldu. Avrupa Topluluğu Antlaşması'nın, Nice Antlaşması'yla değiştirilmiş, 257-262 maddeleriyle, genişleme gözönünde bulundurularak yeniden düzenlendi. Halen 317 üyesi bulunuyor. Romanya'dan 15 ve Bulgaristan'dan 12 katılımcıyla üye sayısı 344 olacak. EESC'nin oluşumundan bahsedecek olursak şunları söyleyebiliriz:

EESC gruplardan oluşuyor. I. grupta işverenler, II. grupta işverenler, III. grupta ise diğer ilgili gruplar yer alıyor. Üyeler, üye ülke hükümetleri tarafından öneriliyor, Bakanlar Koneyi tarafından 4 yıllık süre için atanıyor. İki yılda bir yenilenen Başkanlık Divanı'nda şu anda Avusturya'dan Anne-Marie Sigmund (III. grup), Fransa'dan Roger Briesch (II. grup), Yunanistan'dan Dimitrios Dimitriadis (III. grup) bulunuyor.

EESC'ye ülkeler itibariyle üye sayısı ise şöyle: Almanya 24, İngiltere 24, Fransa 24, İtalya 24, İspanya 21, Polanya 21, Hollanda 12, Yunanistan 12, Belçika 12, Portekiz 12, İsveç 12, Avusturya 12, Çek Cumhuriyeti 12, Macaristan 12, Dani-

basın aracılığıyla öğrenen sivil toplum kuruluşları, hükümetin bu tutumundan rahatsızdır. Öyle ki hükümet; çeşitli kuruluşların işaret ettiği birçok konuda değişiklikler yaparken, onların dikkat çektiği konuları esas almakta, ancak amacı saptırılmış farklı uygulamalarla sorunları tek başına çözmeye kalkmaktadır.
Bir ülkede sağlıklı sosyal politikaların hayata geçirilmesi için öncelikle ilgili tarafları ciddiye almak, görüşünü sormak ve değerlendirmek, ortak çalışmalar yapmak gerekmektedir. Ancak ülkemizde süreç maalesef böyle işlememektedir. Bize göre siyaset ve siyasiler, sivil toplum ile bir araya gelmeyi mümkün kılan tüm zeminleri değerlendirmeli, bu zeminlerde ortaya çıkacak fikirleri de dikkate alıp incelemeli ve çözümleri ortak yararlar üzerine kurmalıdır. Türk insanının beklentileri ve ihtiyaçları doğrultusunda oluşacak tüm çözümler, sivil toplum ve siyasetin görüşmeleri, tartışmaları ve çalışmaları sonucunda ortaya çıkacak, Türk insanının layık olduğu uygulamalar ancak bu yolla hayata geçirilebilecektir. Aksi takdirde bundan sosyal barış zarar görecektir.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Başkanı Tuğrul Kudatgobilik:

AB felsefesinde uzlaşma kültürü büyük yer tutuyor

Avrupa Birliği süreci işveren ve işçi kesimlerinin karşı karşıya değil de ortaklaşa bazı kurumlarda faaliyet göstermesine fırsat verdi. Bu süreçte uzlaşma kültürü oluştu diyebilir miyiz?

Gerek Avrupa Birliği'nde gerekse dünyada uzlaşma kültürü ana konulardan biri haline geldi. AB, sosyal ortak dediğimiz tarafların, belirli bir uzlaşı içinde meseleleri önce kendi aralarında görüşmelerini, tartışmalarını ve ortaya çıkacak neticelerin de AB Parlamentosu tarafından, eğer taraflar anlaşmışlarsa çok daha kolaylıkla, hatta görüş almadan bir Avrupa direktifi haline getirmesi kolaylığını ortaya koydu. Bu bakımda uzlaşma temelde bir kültürdür. Türkiye'de buna paralel gelişmeleri de memnuniyetle ortaya koymamız lazım. Bunların başında Ekonomik ve Sosyal Konsey (ESK) bulunuyor. ESK, siyasi iradeyi temsil eden hükümetin de içinde bulunduğu, fakat ülkeyi temsil eden bütün sivil toplum örgütlerinin yer aldığı ekonomik, sosyal ve kültürel konuları, özellikle de ekonomik ve sosyal meselelerin ele alındığı bir platform olarak ortaya çıkıyor. Şimdi burada, ilk defa, Türkiye'deki büyük bir gelişmeden bahsetmek istiyorum. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) koordinatörlüğünde, sekiz sivil toplum örgütü olarak, benim başında bulunduğum Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) başta olmak üzere, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK), Türkiye Ziraat Odaları Birliği Başkanı (TZOB) ve üç işçi konfederasyonuyla beraber Ekonomik Sosyal Konsey'in Avrupa'daki yapısına benzer bir düzenlemeyi öngören bir hazırlığı beraberce yaptık ve bunu Başbakan Erdoğan'a sunduk. Şu anda hükümet nezdinde olay görüşülüyor ve Batılı

marka 9, Finlandiya 9, İrlanda 9, Slovakya 9, Litvanya 9, Slovenya 7, Estonya 7, Lüksemburg 6, Güney Kıbrıs 6 ve Malta 5 kişi.

TÜRKİYE-AB KARMA İSTİŞARE KOMİTESİ'NİN KURULUŞU

Türkiye-Avrupa Birliği Karma İstişare Komitesi (KİK), Ankara Anlaşması'nın 27. maddesi çerçevesinde 16 Kasım 1995'te oluşturuldu. 27. Madde, "Ortaklık Konseyi, bir yandan Avrupa Parlamenter Asamblesi, Topluluğun Ekonomik ve Sosyal Komitesi ve öteki organları ile, öte yandan, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Türkiye'nin yukarıdaki maddeleri karşılayan organları arasında işbirliğini ve temasları kolaylaştırmak için her türlü yararlı tedbiri alır. Bununla birlikte, hazırlık dönemi süre-

Türk-İş Genel Başkanı Salih Kılıç

AB'NİN TEMEL KURUMLARINDAN BİRİSİ SOSYAL DİYALOGDUR

Ülkemizde sorunlara çözüm bulmak, belirsizlikleri ortadan kaldırmak ancak çoğulcu, özgürlükçü ve katılımcı parlamenter demokrasinin işleyişinin önündeki tüm engellerin ortadan kaldırılmasıyla mümkündür. Bu işleyişin temel dayanakları, tüm gelişmiş ülkelerde "sosyal diyalog", "sosyal ortaklık", "ortak sorumluluk", "ortak yönetim" gibi kavramlar olmuştur ve bu kavramların ortak paydası da "uzlaşma kültürü"dür.

Küreselleşmenin tüm dünyaya egemen olduğu bu dönemde hükümetlerin içine düşebilecekleri en büyük yanlış sosyal tarafları görmezden gelmektir. En büyük yanılgı sosyal politikalar ve istihdam konusunda en doğru kararları tek başına alabileceklerini zannetmek olacaktır. Ne yazık ki, özellikle son yıllarda, tüm dünyada olanın tersine ülkemizde sosyal taraflar göz ardı edilerek politikalar üretmek anlayışı yaygınlaşmıştır. Ülkemizin en yaşamsal önemdeki konuları, IMF'nin ve diğer uluslararası kuruluşların temsilcileriyle belirlenmektedir. Milyonlarca vatandaşımızı temsil eden kuruluşlar gözardı edilmektedir. Sosyal diyalog ancak tarafların temsil güçlerine paralel bir şekilde gelişebilir. Eğer ülkemizde sosyal diyalogun gelişmesini istiyorsak öncelikli olarak sendikal örgütlenmenin önündeki engelleri kaldırmalıyız. İsveç'te işçi konfederasyonları işyerinde stresin giderilmesi, daha uzun yaşam, hayat boyu eğitim gibi kavramlar üzerinde dururken biz istihdamla eğitim arasındaki ilişkiyi kurmaya çalışıyor, sendikal örgütlenmenin önündeki engelleri kaldırtmaya çalışıyoruz. Uzun süreli işsizliği yenmek için mücadele ediyoruz. Oysa katılımcı demokrasi ve örgütlü bir toplum en az İsveç'tekiler kadar Türk işçisi ve Türk toplumunun da hakkıdır.

Avrupa Birliği'nin temel kurumlarından birisi

sosyal diyalogdur. Ancak ülkemizde örgütlenme düzeyinin düşük olması, işçi ve işveren kesimlerinin temsil gücünü zayıflatmaktadır. Türkiye'de bu bakımdan sosyal diyaloğun sağlanmasında büyük sıkıntılar bulunmaktadır. Örgütlenmenin önündeki engellerin kaldırılması, hatta örgütlenmenin teşvik edilmesi, ülkemizde demokratikleşme ve toplumsal katılım sürecini geliştirecektir.

Ülkemizin içinde bulunduğu sorunların çözüme kavuşturulmasında Ekonomik ve Sosyal Konsey'in katkısının yeterince olduğunu söylemek mümkün değildir. Ekonomik ve Sosyal Konsey çalışmaları ile ekonomik ve sosyal politikaların oluşumunda, önlemlerin alınmasında ve düzenlemelerin yapılmasında amaçlanan istişare ve işbirliği istenilen düzeyde olamamıştır. Ekonomik ve Sosyal Konsey'in işlerlik kazanması için, demokratik hoşgörü ortamında katılımcılığı ve paylaşımda akılcılığı esas alan bir anlayışın yerleşmesi gerekmektedir. Ayrıca kesimlerin görüş, düşünce ve önerilerini dile getirmesi ile birlikte ele alınan hususların uygulamaya geçirilmesi, izlenmesi ve sonuçlarından taraflara bilgi verilmesi de önemli bir gelişme olacaktır.

Sosyal diyalog mekanizmalarının işlemediği bir yerde çalışma barışından ve toplumsal huzurdan söz etmek zorlaşmaktadır.

since, bu temaslar, yalnız Avrupa Parlamenter Asamblesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi arasındaki ilişkilerle sınırlıdır" hükmünü içeriyor.

KİK'İN OLUŞUMU

KİK karma nitelikte olup iki kanattan oluşuyor. Biri Avrupa Birliği, öbürü Türkiye kanadı. Her bir taraftan 18'er üye KİK'te göre yapıyor. Biri Türk grubundan, biri de AB grubundan seçilen iki eş başkanı bulunuyor. KİK Türkiye Eş Başkanlığını Süleyman Çelebi (II. grup), KİK AB Eş Başkanlığını ise Jan Olsson (III. grup) yürütüyor.

Kanatları ayrıntılı olarak anlatmak gerekirse şu bilgileri verebiliriz:

KİK Türkiye kanadında 364 oda ve borsası, 1 milyon 200 bin üyesi olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile 21 sendikayla 8 bin 300 üyeye sahip Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu (TİSK) birinci grupta temsil ediliyorlar. II. Grupta işçi sendikaları konfederasyonları bulunuyor. Bunlardan Türk-İş'e 33 sendika ile 1 milyon 997 bin 990 kişi üye, Hak-İş'e 7 sendika ile 332 bin 238 kişi üye, DİSK'e 18 sendika ile 394 bin kişi üye, KAMUSEN'e ise 11 sendika ile 400 bin kişi üye. III. grupta, "Diğer Sosyal Kesimlerin Temsilcileri" olan Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin (TZOB) 702 odası ve 4 milyon üyesi var. Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'nda ise 3 bin 461 odada 2 milyon 860 bin üye bulunuyor. Dönüşümlü üyeler, Türkiye Mimar Mühendisler Odaları Birliği (TMMOB), Tüketici Koruma Derneği (TÜKODER), Türkiye Endüstri İlişkileri Derneği üyeleri de dikkate alınırsa, KİK 12 milyonun üzerinde kişiyle büyük bir nüfusu oluşturuyor. Üye nüfusun geçindirdiği aileleri de düşünüldüğünde temsil ettiği kesimi 50-60 milyon diye düşünmek yanlış olmaz. Bu arada KİK'in sekreteryasını TOBB yürütüyor.

Peki KİK Türkiye kanadı üyeleri kimler?

İşverenler grubunda TOBB adına İstanbul Sanayi Odası Meclis Başkanı Hüsamettin Kavi, İstanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu Üyesi Bülent Barlak, İktisadi Kalkınma Vakfi Yönetim Kurulu Üyesi Zeynep Bodur Okyay, Bankalar Birliği Genanlamda bir Ekonomik Sosyal Konsey'e kavuşmak imkanı Türkiye'de de olacak. Bunu büyük bir yenilik ve aşama olarak görüyoruz.

Yeni konsey tasarısında hükümetin rolünü azaltan bir yapı var sanıyorum.

Eski sistem, biliyorsunuz bu 57. Hükümet'ten beri birkaç daha uygulandı ama tam Batılı manada olmadığı için faydalı olmadı, yerine varmadı. Bu öngördüğümüz Ekonomik Sosyal Konsey, Avrupa Birliği manasında bir gelişme yapacak ve doğrudan doğruya çalışmaların, ülkenin bütün sosyal taraflarının konsensusu, birleşmesiyle ortaya çıkacak bir imkan yaratılacak. Dolayısıyla bu gelişmeyi bir sosyal uzlaşma kültüründe bir dönüm noktası olarak görüyoruz. Bunun dışında gene mevcut sistemde iki müessese daha var. Bunlardan bir tanesi Karma İstişare Komitesi. Sayın TOBB Başkanımızla ve heyetimle beraber, Brüksel'de 28-29 Kasım 2005'te yaptığımız toplantıda, 20. toplantıyı yani 10. yılını kutladığımız kısa adıyla KİK, Türkiye'de bu söylediğim anlamda bir yeniliği de beraberinde getirdi. 10 yıldır da çok güzel tatbikat örneği verdi. Ne demek bu? Burada tarafların temsil edildiği, Ekonomik Sosyal Konsey'e benzer bir şekilde, tarafların yer aldığı bir uzlaşma diyaloğu şeklinde. Saydığım teşkilatları temsilen 18 kişi Türkiye'den, 18 kişi Avrupa Birliği'nden bir araya gelerek Türkiye-AB entegrasyonu için lazım gelen uzlaşmayı bu arada meydana getirdik.

KİK çalışmaları, AB'nin felsefesi için önhazırlık diyebilir miyiz? Zaten, bir araya gelen bu sekiz sivil toplum örgütünün uzlaşması, iş üzerineydi. Çalışma dünyası bu birliktelikte daha çok AB modelinden mi hareket ediyordu?

Hakikaten Avrupa Birliği'nin felsefesinde bu uzlaşma kültürü, çok uzun bir yer tutuyor. Burada birçok örgüt bulunuyor. Avrupa Birliği buna "üçüncü ayak" diyor.

Bugün memnuniyetle şunu görüyoruz ki, Türkiye'de bir uzlaşma kültürünü ortaya koymuştur. 20 yıl önce böyle bir uzlaşma kültüründen bahsetmek mümkün değildi

Bu üçüncü ayak münasebetlerini siyasi tarafların biraraya gelen münasebetinden çok daha önce görüyor. Dolayısıyla ikinci söyleyeceğim husus bu Ekonomik Sosyal Konsey'den sonraki husus Karma İstişare Komitesi. Bu da İş Yasası'ndan doğuyor. 2002 yılının temmuz ayında yürürlüğe giren İş Yasamız, biliyorsunuz, bir üçlü konsey öne sürmüştür. Burada işçi, işveren ve hükümeti temsilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, bir çalışma hukukunun temelleri hakkında üç tarafın da iştirakiyle ve birleşmesiyle bir karar alabilir. Tatbikatı yönlendirebilir ve yenilikleri ortaya koyabilir. Dolayısıyla bu üç müesseseyi mühimsiyerek anlatmak istiyorum. Bugün memnuniyetle şunu görüyoruz ki, Türkiye'de bir uzlaşma kültürünü ortaya koymuştur. 20 sene evvel Türkiye'de böyle bir uzlaşma kültüründen bahsetmek mümkün değildi. Bugün, bu son 15 senede uzlaşma konusunda büyük bir gelişme olmuştur, biraz evvel, konuşmanın başında konuştuğumuz Ekonomik Sosyal Konsey Kanun tasarısı da yasalaşırsa ki, bunun son halini hükümet verecektir, son haline o getirecektir, Türkiye de Batılı anlamda bir Ekonomik Sosyal Konsey ortaya çıkmış olacaktır.

AB müzakere sürecinde ekonomik konular Türkiye'ye epey yükler getirecek. KİK'te Türk kesimindeki işçi ve işverenin birlikteliği, uzlaşı içindeki tavrı, müzakere sürecinde Türkiye'ye özel bir güç verir mi?

Meselelerin çözümünde muhakkak ki çok büyük güç verecek. Biliyorsunuz Avrupa entegrasyonu, Türk insanı, Türk bireyi, Türk çalışanı, esnaf ve sanatkarı başta olmak üzere, küçük ve orta boy işletmeleri ve Türkiye'nin tamamıyla birlikte yapılacaktır. Özellikle de genç nüfusumuz dolayısıyla, gençler bu Avrupa entegrasyonunda çok büyük rol oynayacaktır. Dolayısıyla Ekonomik Sosyal Konsey'de hem Avrupa sosyal düzenlemelerinin tamamı, bunun Türkiye'ye adaptasyonu bahis konusu. Ve bunu yaparken de sosyal tarafların görüş ve

Türkiye-Avrupa Birliği Karma İstişare Komitesi 10 yaşında

Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu:

UZLAŞI KÜLTÜRÜ İÇİN SOSYAL DİYALOG İŞLETİLMELİDİR

Sözcükler "uzlaşma"yı "aralarındaki görüş ve çıkar ayrılığını karşılıklı ödünlerle kaldırarak uyuşma" olarak tanımlıyor.
"Uzlaşı kültürü"nü, aslında başlı başına bir süreç değil, bir başka sürecin, yani "sosyal diyalog" sürecinin bir sonucu olarak görmek daha doğru olur diye düşünüyoruz.
Çünkü kişi, kurum ve toplumların uzlaşabilmeleri için öncelikli olarak, sağlıklı ve kesintisiz iletişim kurmaları, bu iletişimin sürekli, sistematik ve hatta kurumsal olarak sürdürülebilmesi gerekir. Bu anlamıyla, kişi, kurum ve toplulukların ilişkilerinde sosyal diyalog kanallarının sağlıklı işlemesi, aralarında bir "uzlaşı"nın ihtimalini de artıracaktır.
Ülkemizde, yakın zamana kadar, bir birleri ile iletişim kurmada zorluk çeken, bir birlerini tanımamak bir yana, tartışmalı ve hatta kavgalı olan kurumların, son dönemde oluşturulan iletişim kanallarının işletilmesi, sosyal diyalog kültürünün yerleşmeye çalışması sonucunda birbirlerini daha iyi anlamaya başladıklarını görmek doğrusu memnuniyet verecidir.
Türkiye'nin AB üyelik sürecinde, hükümet, işçi ve işveren kesimleri arasındaki ilişki formatının "sosyal partner" ilişkisi şeklinde sürdürülüyor olması, bu kesimlerin dışındaki, oda, dernek ve meslek örgütlerinin de bu süreçte yoğun diyalog ve işbirliğine girmelerini hızlandırmıştır.

"Sosyal partner" kavramı içerisinde hükümet, işçi-işveren örgütleri ve hükümetlerin uygulamalarından etkilenen tüm kesimlerin temsilci kuruluşlarını düşünmemiz gerekmektedir. Hiç kuşku yok ki, sosyal partnerlerin birbirlerinin asli görev alanlarına müdahalesi söz konusu değildir. Örneğin, sivil toplum örgütlerinin, yönetime talip olma gibi bir çabası olamayacağı gibi, yönetim erkinin de STK'lerin görev alanlarına ilişkin müdahalesi düşünülemez.
Özellikle Türkiye'nin AB üyelik görüşmelerinde müzakere için sürecin başlaması, yukarıdaki kurumların aralarındaki sosyal diyalog kültürünün artmasına neden olmuştur. Diyalog da sonuçları itibarı ile "uzlaşı" ümidini filizlendirmeye başlamıştır.
Ulusal düzeyde sosyal diyalog zemininin kurumsallaşmış ifadesinden en temel olanı Ekonomik ve Sosyal Konsey'dir (ESK). ESK'de sivil toplum örgütleri üzerlerine düşen diyalog gayretlerini gereği gibi yapmıştır. Sosyal tarafların bir uzlaşı örneği, bir "best practice"i olarak hazırlanan yeni bir ESK kanun taslağı önerisi yasalaşmayı beklemektedir. Buna göre, ESK'nın düzenli periyotta ve geniş katılımlı, ülkenin önemli sorunlarının en üst düzeyde ele alındığı bir platform olması yönünde önemli çalışmalar vardır.
Uzlaşı ve diyalogun Türkiye ölçeğinde olduğu kadar AB nezdindeki eşdeğer kurumlarla bir diyalog sürecinin kurumlaşmasının iyi bir örneği de "Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi"dir.
Ülkemizin AB'ye üyelik sürecinde diyalog kurumları önemli bir işlev üstlenecek ve bu anlamda "uzlaşı kültürü"nün oluşmasında etkin rol oynayacaktır.
Sonuç olarak uzlaşının olup olmayacağı bir yana, başlı başına "sosyal diyalog"un sürdürülmesi ve iletişim kanallarının sürekli olarak açık tutulması oldukça önemlidir.
Hükümet olarak, işçi ve işveren örgütleri olarak, çeşitli oda ve meslek mensupları olarak kurumsal anlamda bizlere düşen, oluşmuş bu diyalog ortamının sağlıklı ve sistemli bir şekilde işlemesine çaba sarf etmek olacak. Bizler Hak-İş olarak, bu yönde gelişen süreci olumlu buluyor, eksiklerinin bir an önce tamamlanmasını temenni ediyoruz.

nel Sekreteri Doç. Dr. Ekrem Keskin; TİSK adına TİSK Başkanı Tuğrul Kudatgobilik, TİSK Dış İlişkiler Komisyonu Üyesi Meral Gezgin Eriş yer alıyor.

İşçiler grubunda Türk-İş Genel Başkanı Salih Kılıç, Türk-İş Genel Sekreteri Mustafa Kumlu, Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Mustafa Türkel, Türk-İş Uzmanı Hülya Uzuner (yedek), Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu, Hak-İş Başkan Danışmanı Osman Yıldız (yedek), DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, DİSK Brüksel Temsilcisi Yücel Top (yedek), KAMUSEN Genel Başkanı Bircan Akyıldız bulunuyor.

Diğer sosyal kesimlerin temsilcileri de şöyle: TZOB Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, TZOB Başkan Danışmanı Nurullah Özcan, TESK Başkan Danışmanı Tahir Köse, TESK Başkan Danışmanı Dr. İrfan Yazman, dönüşümlü olarak; TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TÜKODER Başkanı Ali Er, Türkiye Endüstri İlişkileri Derneği Ankara Temsilcisi Prof. Dr. Rüçhan Işık.

KİK bünyesindeki AB kanadında toplam 15 ülke 18 kişiyle temsil ediliyor. İşverenlerin temsil edildiği I. grupta Çek Cumhuriyeti'nden Vladimira Drbálova, Danimarka'dan Bo Green, Estonya'dan Eve Päärendson, Hollanda'dan Jan Simons, Avusturya'dan Klaus Stöllnberger ve Almanya'dan Bernhard Welschke yer alıyor. İşçilerin temsil edildiği II. grupta İngiltere'den Sandy Boyle, Fransa'dan Jean-Jacgues Carmentran, İtalya'dan Giacomina Cassina, Hollanda'dan Tom Etty, Polanya'dan Tomasz Jasinski, Belçika'dan Arthur Lanrille bulunuyor. III. Grup, "diğer menfaat grupları"nın AB kanadında yer alan kişiler, İrlanda'dan Frank Allen, Almanya'dan Renate Heinisch, İsveç'ten Jan Olsson, İtalya'dan Corrado Rossitto, Portekiz'den Francisso João Silva ve Güney Kıbrıs'tan George Vrachimis.

KİK'İN GÖREVLERİ VE ÇALIŞMA BİÇİMİ

KİK'in görevleri iki ana konuyla tanımlanabilir. Biri Türk ve AB ekonomik ve sosyal çevreleri arasında diyalog ve yakınlaşmanın tesis edilmesi. Türkiye'nin AB müzekere sürecindeki uzlaşma kültürü-

Türkiye-Avrupa Birliği Karma İstişare Komitesi 10 yaşında

nün de ana kaynağını bu oluşturuyor. Diğeri ise, "Türkiye'nin AB'ye entegrasyonunun kolaylaştırılması."

"KİK bu görevi nasıl yapıyor" ya da "KİK nasıl çalışır" sorusunun cevapları, teknik sürecin işleyişini açıklayarak yapılabilir. KİK yılda iki olağan toplantı yapıyor. Toplantılar karşılıklı olarak Türkiye'de ve Brüksel'de oluyor. Sadece 2004 yılının kasım ayında yapılan 18. toplantısı ise Lahey'de gerçekleşti. Olağan toplantılar arasında "Temas Grubu Toplantıları" yapılıyor. Bu toplantılarda Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinin çeşitli yönlerinin ele alındığı raporlar hazırlanıyor. Ki, taraflar ülkenin gündemine ve sorunlarına ilişkin bu raporları çok önemsiyorlar. Zaten her rapor hazırlandığı dönemde de Türkiye'nin gündemine oturuyor. KİK ayrıca ekonomik ve sosyal gelişmeler konularında özel oturumlar düzenleyerek olguları tartışmaya açıyor.

KİK'İN HAZIRLADIĞI RAPORLAR

10. yılını kutlayan KİK, kurulduğundan bugüne toplam 20 toplantı gerçekleştirdi. Türkiye'de gerçekleştirilen 10 toplantıdan ikisi Ankara'da, üçü İstanbul'da, birer kez de İzmir, Gaziantep, Trabzon, Erzurum ve Denizli'de yapıldı. Toplantılara Türkiye ve AB'den üst düzey yetkililer iştirak edip konuşmalar yaptı ve tartışmalara katkı sağladılar. Bu arada son yapılan Brüksel toplantısına değin, 27 konuda raporlar hazırlandı.

İşveren, işçi ve diğer kesimlerin uzlaşısıyla KİK tarafından hazırlanan raporlar, ülke sorunlarına çözümler önerdi. Türkiye kamuoyunun Avrupa Birliği ile olan ilişkilerine yön veren raporlar şunlar:

"Türkiye ile İkili İlişkileri Geliştirmenin Yolu Olarak Gümrük Birliği", "KOBİ'ler ve Mesleki Eğitim Alanlarında İşbirliği", "Enerji Konusunda İşbirliği", "Türkiye'nin Tarım Politikalarının Ortak Tarım Politikasına Uyumlaştırılması", "Ar-Ge", "Endüstriyel KOBİ'ler ve Mesleki Eğitim", "Enerji Kapsamında Türkiye-AB İlişkileri", "Gümrük Birliği'nin İşlerliğinin Değerlendirilmesi", "Akdeniz Politikası'nda Ekonomik ve Sosyal Komite'nin Konumu", "Gümrük Birliği'nin Sosönerileriyle beraber bunun yapılması bahis konusu. İşte, biz bu anlamda Ekonomik Sosyal Konsey'deki ve Ekonomik Sosyal Komite'deki bu birlikteliği, ileride Türkiye'ye getirilecek olan müzakere sürecinin de içinde yer alması için faydalı olacağını ortaya koyduk. Yani hem tarama sürecinde, hem müzakere sürecinde bu müesseseler, tarafların, toplumun tamamen temsil edildiği bir şekilde ortaya çıkıyor.
Bir misal vereyim müsaade ederseniz; KİK içerisindeki TOBB, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, TİSK, işçi konfederasyonları ve hepsinin temsil ettiği adetsel üye sayısı 12 milyonu geçiyor. Dolayısıyla burada mühim bir gelişme bahis konusu. 12 milyon çalışan nüfusun, 12 milyonunun organize bir şekilde ortaya çıkması çok ciddi bir gelişmedir diye düşünüyorum.

AB sürecindeki görüşmelerde TOBB'un, yasasına dayanarak, bulunma isteği var. Hükümet'te de bu konuda niyet ve açıklamalar olmasını rağmen, gerçeklikte pek de bir gelişme olmadığı gözleniyor. Siz ne düşünüyorsunuz?

Şimdi behemehal, sivil toplum örgütlerinin ve bu arada temsil ettiği büyük gücü dolayısıyla TOBB'un ve onunla beraber diğer teşkilatların, bu arada TİSK'in, esnaf ve sanatkarların ve hiç şüpheniz olmasın Türk tarımının büyüklüğü dolayısıyla Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin bu konudaki görüşlerin, sistemin içinde olması, sisteme ancak fayda verecektir. Bu bakımdan ben TOBB'un bu önerisinden fiiliyata çıkması gerektiğini ve Ekonomik Sosyal Konsey'in şekillenmesiyle beraber Karma İstişare Komitesi'nde de bu birlikteliğin yapılmasında büyük bir fayda görüyorum ve dediğinize bu şekilde katılıyorum.

Ekonomik Sosyal Konsey ve Ekonomik Sosyal Komite'deki bu birlikteliği, ileride Türkiye'ye getirilecek olan müzakere sürecinin de içinde yer alması için faydalı olacağını ortaya koyduk

Önceki zamanlarda Ekonomik Sosyal Konsey düzenli toplanmıyordu. Eğer bundan sonra aksamadan toplanırsa, pek çok sorunun çözümü de pratik olarak gelir sanıyorum...

Ekonomik Sosyal Konsey, şimdiye kadar vaka bazında, bir olay için toplandı. Halbuki bunun yılda üç defa toplanması, Türkiye'nin gündemine paralel gündemi olan, alt komiteleri olan, hazırlık çalışmaları yapılan ve Türkiye'nin sosyal gelişmesi için yapılmış hazırlıkların karara bağlandığı bir mekanizma olması lazım. İşte bunu yapabilirsek hakiki faydayı temin edeceğiz.

Gerçekleşmesi anlamında çok büyük umudunuz var diye düşünüyorum.

Çok fazla umudum var ve çok büyük fayda görüyorum. Batılılar uzlaşma kültürüne çok büyük önem veriyorlar. Türkiye olarak biz Avrupa entegrasyonunda tam üyelik müzakeresine gelmiş, yeni bir kapıya girmiş bir ülkeyiz, artık müzakerede tam üyelik persfektifiyle hareket ediyoruz, burada sivil toplum örgütlerinin çok büyük bir işlevi olduğuna inanıyorum.

Ülkenin AB sürecinde bazı sorunlar karşısına çıkıyor. Ülkenin ekonomisinin zayıflığı, bölgesel farklar, gelir dağılımındaki dengesizlikler... Bu konularda neler söylersiniz?

Türkiye'nin gayet tabii, gerek büyüklüğünden, gerek nüfusunun çokluğundan, gerek bölgeler arasındaki gelişmişlik derecelerinin eşit olmamasından doğan problemleri var. Fakat bu problemlerin bir vade içinde eğitiminden, gelişmesine kadar çözümü, ancak tarafların, yani eli taşın altında olanların bir arada verecekleri kararla mümkün olacaktır. Bu bakımdan asıl büyük faydayı, bu söylediğim sosyal diyalog, sosyal uzlaşma kültürü verecektir. Gayet tabi bu Avrupa'yla yakınlaşmamızı sağlayacaktır ama bunun bir faydası doğrudan doğruya bizim kendimize yaptığımız fayda olacaktır. Son sözüm budur.

Türkiye-Avrupa Birliği Karma İstişare Komitesi 10 yaşında

"Barış İçin Sanayi" girişimine destek

Brüksel'de Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ve İktisadi Kalkınma Vakfı Başkanı Davut Ökütçü'nün de beraberinde olduğu heyet, AB'nin Genişlemeden Sorumlu Üyesi Olli Rehn ile bir araya geldi. Yaklaşık yarım saat süren görüşmenin ardından açıklama yapan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Rehn bugün, 3 Ekim'de Avrupa Birliği'nin biletini almış olduğumuzu söyledi. Bu bizim için güzel bir başlangıçtır" dedi. TOBB olarak amaçlarını AB ile Türkiye'nin arasındaki bazı sorunların halledilmesine yardımcı olmak şeklinde açıklayan Hisarcıklıoğlu, "Esas olarak tartıştığımız konu, önümüzdeki süreçte Türk özel sektörünün bu duruma sağlayacağı katkıların neler olacağı, bölgesel entegrasyonda TOBB'nun ne gibi katkılar sağlayabileceğidir. Güzel bir görüşme oldu" diye konuştu.
Görüşmede TOBB'un AB müzakere sürecine hazırlıklarını ve "Barış İçin Sanayi" (TOBB-BİS) girişimini anlatan Hisarcıklıoğlu'na Rehn, "gerçekçi değerlendirmeler" yapıldığını vurgulayarak, Türkiye'deki ekonomik gelişmelerde TOBB üyelerinin "kilit rol oynadığını" söyledi.
Bölgedeki ülkelerde özel sektörün gelişimine somut ve elle tutulur bir proje olan TOBB-BİS konusunda Rehn, "TOBB-BİS çok önemli bir girişim. Projenizle ilgili olarak birlikte çalışabileceğimizi umuyorum" dedi.

yal Etkileri", "Türkiye-AB KİK Faaliyetleri", "Türk Göç Sorunu", "Kalkınma ve Karar Alma Sürecinde Kadının Rolü", "Helsinki Sonrasında Türkiye-AB KİK'nin Rolü ve Stratejisi", "Bilginin Çıkış Noktasında Türkiye'de Ekonomik ve Sosyal Komite'nin Oluşturulması", "Hizmetlerin Serbestleştirilmesi", "Mevcut Ekonomik Kriz ve Kriz Önleyici Program", "Türkiye'de Sosyal Diyalog, Sosyal ve Ekonomik Haklar Konusunda Ortak Kararlar", "Katılım Yolunda Türkiye ile Ön Tartışmalar", "Türkiye'de Ekonomik Krizin Sonuçları Üzerine Çalışma", "Katılım Yolundaki Türkiye'ye İlişkin Genel Tartışma", "Türkiye'de Bölgesel Farklılıklar", "Katılım Yolunda Türk Tarımında İlerlemeler", "AB Üyeliği Yolunda Etkin Piyasa Ekonomisi", "Engellilerin Sosyal Yaşama Entegrasyonu", "Küçük ve Mikro İşletmeler", "Türkiye'nin AB ile Katılım Müzakere Sürecine Sivil Toplum Nasıl Dahil Edilebilir?"

TÜRKİYE'NİN AB'YE TAM ENTEGRASYONU ÇOK ÖNEMLİDİR

Bu arada, Brüksel toplantısından önce TOBB merkez binasında TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, DİSK Genel Başkanı ve Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi Eşbaşkanı Süleyman Çelebi, Türk-İş, Hak -İş, TİSK başkanlarının hazır bulunduğu toplantıya, Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Gül de katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, 28-29 Kasım'da hem 20. toplantıyı, hem de komitenin kuruluşunun 10. yıldönümünü kutlayacaklarını belirterek, "Komitenin 10 yıldır çalışması bize iki konuyu öğretti. İlk olarak AB ile bütünleşmenin sadece siyasi bir süreç olmadığı, esasen ekonomik ve sosyal bütünleşme sağlanmadan siyasi bütünleşmenin mümkün olmadığını gördük. İkinci olarak da ekonomik ve sosyal olayların ele alınışında tek boyutlu yaklaşımların sürdürülebilir çözümler üretmede yetersiz kaldığını öğrendik. Katılım görüşmelerini bir taraftan Avrupa Birliği'ni oluşturan 25 ülkeyle yürütürken, diğer taraftan da kendi içimizde ciddi bir müzakere süreci yaşayacağız. Kurduğumuz uzlaşma platformundan, hükümetimizin katılım müzakerelerinde yararlanmasını bekliyoruz" dedi.

Daha sonra söz alan Bakan Gül ise kurulan komitenin gerçekten çok önemli olduğunu belirterek, "Ben de bu komitenin toplantılarına iştirak etmeye çalışıyorum. Projenin kurulması ve çalışması her türlü takdirin üstündedir. Bunun değerinin bilinmesi gerekir. Kendi politikalarımız dışında çoğulculukla hareket edip, AB'ye hedeflendik. AB'ye hedeflenmek çok önemli bir harekettir. Bu yüzden komitenin çalışmalarını takdirle karşılıyorum" diye konuştu. AB ile üç ana düzeyde müzakerelerin sürdüğünü kaydeden Bakan Gül, "Komite ekonomik ve sosyal düzeyde AB müzakerelerinde çalışmalarımıza yardımcı oluyor. 3 Ekim müzakerelerinde AB'le belirsizliğe girebilirdik. Fakat böyle bir şey olmadı. AB müzakerelerine başladık. Katılım süreci başlamış oldu. Şimdi Türkiye'nin önünde bir yol var. AB müzakereleri sırasında çeşitli olaylar oluyor. Bunları olağanüstü algılamak yanlış olur. Başarıyla hareket edip, AB yolunda konsantre olmamız gerekir. Türkiye'nin AB'ye tam entegrasyonu çok önemlidir. Bu yolda topyekün çalışmamız gerek. Sadece hükümet değil, sivil toplum örgütleri ve insan hakları derneklerinin de bu yolda yardımcı olmaları gerekir" ifadelerini kullandı.

BRÜKSEL BİLDİRİSİ

Türkiye-AB KİK'in Brüksel'deki 20. toplantısında eş başkanlar Süleyman Çelebi ile Jan Olsson tara-

Türkiye Ziraat Odaları Birliği Başkanı Şemsi Bayraktar:

ESAS AVANTAJIN UZLAŞMAYLA OLACAĞI ANLAŞILDI

Türkiye ile AB arasında 1995 yılında kurulmuş bulunan Karma İstişare Komitesi (KİK) kuruluşunun 10. yılında 20. toplantısını 28-29 Kasım 2005 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirmiştir. Komite çalışmalarını, Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkeleri arasında, sosyo-ekonomik çevrelerin ve ilgi gruplarının diyalog kurmasını ve yakınlaşmasını sağlayarak, bunun getireceği avantajla Türkiye'nin AB'ye entegrasyonunu kolaylaştırmak üzerine yoğunlaştırmıştır. Bu çalışmalar, ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişmeleri konularında özel oturumlar düzenlemek yanında, çeşitli konularda hazırladıkları raporları da kapsamaktadır.
Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üyelik yolunda geçen 10 yıllık süreçte KİK'in başarabildikleri ve başaramadıkları konusunda, şu aşamada bir değerlendirme yapmak gerekirse; öncelikle şu hususu belirtmekte fayda vardır. Türkiye kanadında işverenler (I grup), işçiler (II. grup) ve diğer grup, meslek odaları, esnaf ve sanatkarlar olarak (III. grup) bir araya gelen değişik sosyal kesimlerin temsilcileri kendi aralarında uzlaşarak bir araya gelmeyi başarmışlardır.
Ülkemizin yakın geçmiş dönemlerini, ya da son 40 yılını düşündüğümüzde, bu sosyo-ekonomik kesimlerin bir araya gelmelerinin

zor olduğunu, uzlaşma kültürünün oluşmadığını gözlemlemek mümkündü. Ancak bu süreçte yaşanan çeşitli siyasal ve ekonomik olaylar, sivil toplum kuruluşları olan bu yapıların bireysel olarak elde edebilecekleri avantajlar olsa bile, bu avantajların uzun süreli olamayacağını, esas avantajın, toplumun her kesiminin mutlu ve mutabakat içerisine olacağı bir ortamla, kısacası uzlaşmayla sağlanabileceğinin anlaşılmış olmasıdır. Dolayısıyla 16 Kasım 1995 yılında kurulmuş olan ve 2005 Kasımı'nda 10. yılını dolduran KİK çalışmaları çerçevesinde bu uzlaşmanın sağlanmış olduğunu görmek gerçekten Türkiye için büyük kazançtır.
Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türkiye'nin her köşesinde, toplam 700 odasıyla organize olmuştur ve kayıtlı 4 milyon civarında çiftçinin meslek kuruluşudur. Karma İstişare Komitesinin önemli bir temsilcisi olan bu kuruluşun genel başkanı olarak, Türkiye açısından bu uzlaşmanın, bu birlikteliğin en önemli kazanç olduğunu belirtmek istiyorum. Bu birliktelik, ülkenin milli menfaatleri doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. KİK çatısı altında 12 milyon kişiyi temsil eden bu birliktelikte toplumun her kesimi temsil edilmekte ve ülkenin ortası, doğusu, batısı kuzeyi ve güneyi olmak üzere cografik olarak tamamı temsil edilmektedir. Bu konuyu KİK'in 10. yılında gündeme getiren TOBB Başkanı Sayın Hisarcıklıoğlu'na da bu vesile ile teşekkür ediyorum.
KİK'in başarılı olmaya ihtiyaç duyduğu esas konu ise Türkiye'nin AB'ye tam üye olarak entegrasyonu hususudur. Bu entegrasyon sürecinde dikkat çeken önemli bir gelişme, AB Komisyonu'nun da eksikliğini tespit ederek 2005 Haziranı'nda yayınladığı "sivil toplum diyalogunun sağlanması" belgesidir. Nitekim bu diyalog sağlanmadan hükümetlerin kendi başlarına alacakları kararların yetersiz kalabileceği hususu, AB ülkelerinden Fransa ve Hollanda'da yapılan yeni AB Anayasası Referandumu sonuçlarından anlaşılmıştır.

fından ortak bildiri yayımlandı. KİK'in 10. yılının kutlandığının hatırlatıldığı bildiride, toplantıya AB'nin Genişlemeden Sorumlu Üyesi Olli Rehn, Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu eş başkanları Aydın Dumanoğlu ile Joost Lagendijk, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi Başkan Yardımcısı Dimitrios Dimitriadis, Bölgeler Komitesi Üyesi Roger Kaliff, Türkiye'nin AB Daimi Temsilcisi Büyükelçi Mustafa Oğuz Demiralp, AB Dönem Başkanlığını yürüten İngiltere'nin AB Daimi Temsilcisi Gilles Protman, Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü Türkiye Masası Müdürü Martin Harvey'in kutlamalara iştirak ettiği vurgulandı.

Bildiride öne çıkan açıklamalar şöyle:

➤ Politik düzeydeki gerilim ve anlaşmazlıklardan bağımsız olarak Türkiye-AB KİK'in her iki taraftaki örgütlü sivil toplum temsilcileri arasındaki düzenli ve anlamlı diyalogun kararlı bir savunucusu olmuştur.

➤ KİK, Türk temsilcilerinin AB'deki danışma süreci ve daha genel olarak sivil ve sosyal partnerleri arasındaki diyalogla tanışmasını sağlamaktadır. KİK, AB üyelik hakları ve yükümlülükleri konusunda Türkiye'deki toplumsal tartışmayı ve bilincin artmasını teşvik etmeyi sürdürecektir.

➤ KİK, AB Komisyonu'nun Türkiye'yi işleyen bir piyasa ekonomisi olarak gördüğünü öğrenmekten mümnuniyet duymaktadır.

➤ AB ve Türk Hükümetlerinin, KİK'in müzakere sürecinin izlenmesinde oynayabileceği önemli rolü farkt etmelerini memnuniyetle karşılamaktadır.

➤ KİK, AB Komisyonu ve Türk Hükümeti'nin açılacak bütün müzakere başlıklarının sosyal yönlerini dikkate almasını istemektedir.

➤ KİK, toplu sözleşme, grev ve lokavtlarla ilgili yeni bir kanun tasarısının da sonuçlandırılmasını ümit etmektedir.

➤ KİK, AB ve aday ülkeler arasındaki sivil toplum diyalogu ile ilgili olan komisyon bildirgesini uygulamakta aktif bir rol alma isteğini halihazırda ifade etmiştir.

Çeşitli yasalardaki değişiklik taleplerinin yanı sıra, AB ülkelerine vize sorunu, kırsal kalkınma ve tarım sektörünün rolü de bildirinin ana temalarını oluşturdu.

İlerideki toplantı, 13-14 Temmuz 2006 tarihlerinde Kayseri'de gerçekleştirilecek.